

Legislativní a právní odbor Ministerstva obrany
Oddělení pracovního a služebního práva

náměstí Svobody 471/4, Praha 6 - Bubeneč, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Čj. 307-00066-21-45-15-1321

Praha 25. března 2024

Výtisk č.: 1

Počet listů: 2

[REDAKCE]

ROZHODNUTÍ

ředitele Legislativního a právního odboru
o náhradě škody za služební úraz

Podle ustanovení § 118 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), ve věci žádosti pana [REDAKCE] nar. [REDAKCE] bytem [REDAKCE], právně zastoupeného [REDAKCE], advokátkou se sídlem [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), kterou účastník řízení v souvislosti se služebními úrazy ze dne [REDAKCE] uplatnil nárok na náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby, služební orgán rozhodl

t a k t o :

účastníku řízení se v souladu s ust. § 118 zákona náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby za období od 1. 1. do 31. 12. 2023 nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

Účastník řízení utrpěl dne [REDAKCE] služební úraz, když si na překážkové dráze při základním výcviku podvrhl pravé koleno. O právním základu odpovědnosti České republiky - Ministerstva obrany pravomocně rozhodl velitel Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov rozhodnutím č. j. MO 262662/2020-1970 ze dne 11. 9. 2020. Další služební úraz utrpěl účastník řízení dne [REDAKCE], když si na překážkové dráze při profesním přezkoušení podvrhl a došlo k ruptuře menisku levého kolene. O právním základu odpovědnosti České republiky - Ministerstva obrany pravomocně rozhodl velitel Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov rozhodnutím č. j. MO 262667/2020-1970 ze dne 17. 9. 2020.

Dle ust. § 18 písm. h) zákona zanikl účastníkovi řízení služební poměr vojáka z povolání ztrátou zdravotní způsobilosti na základě rozhodnutí přezkumné komise.

Podle ustanovení § 118 zákona náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby nebo při uznání invalidity náleží tehdy, musel-li účastník řízení v důsledku úrazu přejít na jinou, méně placenou práci, případně i ukončit služební poměr ze zdravotních důvodů souvisejících se služebním úrazem. Náhrada se poskytuje v takové výši, aby spolu s příjmem po služebním úrazu s připočtením případného invalidního důchodu, který se poskytuje z téhož důvodu, se rovnala průměrnému služebnímu platu před vznikem škody, nejvýše však ve výši dvacetinásobku minimální mzdy. Náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby náleží účastníkovi řízení nejdéle do konce kalendářního měsíce, ve kterém dovrší 65 let věku.

Dle vyjádření účastníka řízení byl v posuzovaném období osobou bez zdanitelných příjmů, nebyl evidován na Úřadu práce a v tomto období byl na plánovaném studijním pobytu v Austrálii.

O vztah příčinné souvislosti mezi ztrátou na služebním platu po skončení neschopnosti k výkonu služby při uznání invalidity a služebním úrazem se jedná tehdy, vznikla-li tato škoda (došlo-li k poklesu nebo úplné ztrátě na služebním platu) následkem služebního úrazu (tj. bez služebního úrazu by ztráta na služebním platu nevznikla tak, jak vznikla). Ze zjištěných skutkových okolností je zřejmé, že příčinou ztráty na služebním platu je skutečnost, že účastník řízení studuje v zahraničí a nikoliv neschopnost vykonávat soustavnou výdělečnou činnost následkem služebního úrazu. Při výkonu zahraničního studia by účastník řízení zároveň nemohl vykonávat službu vojáka z povolání a pobírat tedy služební plat, tudíž náhrada po dobu zahraničního studia účastníkovi řízení nemůže náležet.

© 2004 Blackwell Publishing Ltd *Journal of Internal Medicine* 255: 169–179

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ust. § 81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává k 1. náměstkovi ministra obrany prostřednictvím ředitele Legislativního a právního odboru Ministerstva obrany.

Nebude-li proti tomuto rozhodnutí podáno odvolání, nabude právní moci po uplynutí shora uvedené lhůty pro odvolání, nebo okamžikem, kdy bude služebnímu orgánu doručeno písemné vzdání se odvolání.

Mgr. Marek Vlasák
ředitel odboru
v z. Mgr. Martina Zárecká
podepsáno elektronicky

MINISTERSTVO OBRANY

1. náměstek ministryně obrany

Tychonova 1, Praha 6, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Čj.: MO 384292/2024-1321

ROZHODNUTÍ

I. náměstek ministryně obrany jako odvolací služební orgán věcně příslušný podle § 89 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve spojení s § 2 odst. 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve spojení s čl. 10 odst. 2 Organizačního řádu Ministerstva obrany, vše v platném znění, ve věci **odvolání**

[redacted], nar. **[redacted]** bytem **[redacted]**, právně zastoupeného **[redacted]**, advokátkou se sídlem **[redacted]**

[redacted] ze dne 10. dubna 2024 proti rozhodnutí ředitele Legislativního a právního odboru Ministerstva obrany (dále jen „služební orgán I. stupně“) čj. 307-00066-21-45-15-1321 ze dne 26. března 2024, jímž bylo rozhodnuto o žádosti o náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby dle ust. § 118 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále jen „zákon o vojácích z povolání“)

podle § 90 odst. 5 správního řádu

z a m í t á m

a

rozhodnutí služebního orgánu I. stupně ze dne 26. března 2024, čj. 307-00066-21-45-15-1321 (dále jen „napadené rozhodnutí“)

p o t v r z u j i.

O d ů v o d n ě n í

Pan **[redacted]** nar. **[redacted]** bytem **[redacted]**, právně zastoupený **[redacted]**, advokátkou se sídlem **[redacted]**

[redacted] (dále jen „odvolatel“) utrpěl jako vojak z povolání služební úraz dne **[redacted]** kdy si při výcviku podvrtl pravé koleno. O právním základu odpovědnosti České republiky – Ministerstva obrany pravomocně rozhodl velitel Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov rozhodnutím čj. MO 262662/2020-1970 ze dne 11. září 2020. Další služební úraz utrpěl odvolatel dne **[redacted]** když si na překážkové dráze při profesním přezkoušení podvrtl levý kolenní kloub a došlo k ruptuře menisku levého kolene. O právním základu odpovědnosti České republiky – Ministerstva obrany pravomocně rozhodl velitel Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov rozhodnutím čj. MO

262667/2020-1970 ze dne 17. září 2020. Rozhodnutím přezkumné komise Ústřední vojenské nemocnice – Vojenské nemocnice Brno č. os. o nemoci 85/2020 ze dne 9. listopadu 2020 byla odvolateli stanovena zdravotní klasifikace D – neschopen k vojenské činné službě, a to v přímé souvislosti s výkonem vojenské činné služby. Dle ust. § 18 písm. h) zákona o vojácích z povolání zanikl odvolateli služební poměr vojáka z povolání ztrátou zdravotní způsobilosti na základě rozhodnutí přezkumné komise. Odvolatel není osobou s přiznaným stupněm invalidity.

I. Obsah napadeného rozhodnutí

Odvolatel podal dne 20. února 2024 žádost o náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti k výkonu služby dle ust. § 118 zákona o vojácích z povolání za období od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023, kdy doložil daňové přiznání za období kalendářního roku 2023, ze kterého vyplývá, že nedosahoval žádných příjmů.

Rozhodnutím čj. 307-00066-21-45-15-1321 ze dne 26. března 2024 služební orgán I. stupně podle ust. § 118 zákona o vojácích z povolání nepřiznal odvolateli náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby v období od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023.

Odvolatel v předmětném období nepředložil doklad o zdanitelných příjmech ani nebyl evidován na Úřadu práce, neboť byl po celé nárokové období na plánovaném studijním pobytu v Austrálii.

II. Obsah odvolání

Proti napadenému rozhodnutí, které bylo právnímu zástupci odvolatele doručeno dne 26. března 2024, podal dne 10. dubna 2024 odvolání.

Odvolací důvody odvolatel spatřuje v nesprávného posouzení nároku na náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby ve smyslu ust. § 118 zákona.

Odvolatel se ve své argumentaci domnívá, že mu měla být poskytnuta náhrada na základě ust. 118 odst. 4 zákona o vojácích z povolání. Svůj názor opírá o rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 9. srpna 2012, sp. zn. 21 Cdo 1780/2015, dle kterého, se nelze vyvinít z odpovědnosti za vzniklou škodu způsobenou nemocí z povolání za ztrátu na výdělku pro nedostatek vlastních příjmů nebo vhodných pracovních příležitostí. Smyslem náhrady je odškodnění za ztrátu na výdělku, jehož by odvolatel dosáhl před poškozením. Při postupu určování výše náhrady vychází z pravděpodobného výdělku dle ust. § 17 odst. 4 zákona o vojácích z povolání o mzdě. Podle odvolatele je pravděpodobný výdělek třeba stanovit ke dni vzniku nároku na náhradu dle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 1. prosince 2000 sp. zn. 21 Cdo 2805/99 a dalších.

III. Posouzení případu

Ve smyslu ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu odvolací správní orgán přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy.

Ustanovení § 118 zákona o vojácích z povolání stanoví: „Náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby nebo při uznání invalidity se poskytne vojákovu v takové výši, aby spolu s jeho příjmem po služebním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání, s připočtením případného invalidního důchodu, který se poskytuje z téhož důvodu, se rovnala jeho průměrnému

služebnímu platu před vznikem škody, nejvýše však ve výši dvacetinásobku minimální mzdy.“ Z výše citovaného ustanovení zcela zřejmě vyplývá jeho účel/smysl. Je to kompenzace snížení příjmu, ke kterému došlo v důsledku služebního úrazu. Ačkoliv zákon přímo nehovoří o snížení pracovní schopnosti, nelze tento institut v kontextu náhrady za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby oddělit od institutu pracovního úrazu. V okamžiku, kdy je skončena neschopnost k výkonu služby poškozeného služebním úrazem, je jedinou možnou příčinou dále vznikající ztráty na služebním platu příslušné k odškodňování podle ustanovení § 118 zákona o vojácích z povolání právě trvající pokles pracovní schopnosti v důsledku pracovního úrazu a s tím související neschopnost dosáhnout stejného výdělku jako před úrazem, resp. před vznikem škody.

Základním skutkovým předpokladem pro vznik a další trvání nároku na náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby podle § 118 zákona o vojácích z povolání je příčinná souvislost mezi ztrátou na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby a služebním úrazem. Ke ztrátě na služebním platu dochází proto, že pracovní schopnost poškozeného byla následkem služebního úrazu snížena (omezena) nebo zanikla. Účelem náhrady za ztrátu na služebním platu je poskytnutí přiměřeného odškodnění poškozenému, který není schopen pro své zdravotní postižení způsobené služebním úrazem dosahovat takový výdělek, jaký měl před poškozením zdraví. Škoda, spočívající ve ztrátě na služebním platu, je majetkovou újmou, která se stanoví ve výši rozdílu mezi služebním platem vojáka (poškozeného) před vznikem škody a výdělkem po poškození, k němuž je třeba připočítat případný invalidní důchod poskytovaný z téhož důvodu. Tímto způsobem je vyjádřeno snížení (omezení) nebo ztráta pracovní způsobilosti poškozeného a jeho schopnost dosahovat pro následky služebního úrazu stejný výdělek jako před poškozením.

Obecně vzato předpokladem pro nárok odvolatele na náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby je jeho aktivní snaha nalézt zaměstnání. V opačném případě by náhrada za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby nahrazovala podporu v nezaměstnanosti, což odporuje samotné její podstatě a účelu, jak již bylo judikováno v rozhodnutích Nejvyššího soudu např. sp. zn. 21 Cdo 1029/2004 ze dne 24. září 2004 („Je nepochybné, že u zaměstnance, který se pro nedostatek vhodných pracovních příležitostí ocitl po pracovním úrazu bez práce, se změnila jeho sociální poměry (v tom, že nemá po pracovním úrazu příjem z vlastní výdělečné činnosti); z hlediska odškodnění pracovního úrazu je však podstatné, že situace na trhu práce postihuje všechny zaměstnance bez zřetele k tomu, zda jejich pracovní způsobilost je snížena (omezena) následky pracovního úrazu, nebo z jiných příčin. V neposlední řadě je třeba vzít v úvahu, že náhrada za ztrátu na výdělkem po skončení pracovní neschopnosti (při uznání částečné invalidity) vyjadřuje nezpůsobilost zaměstnance dosahovat pro následky pracovního úrazu stejný výdělek jako před poškozením. Tím, že pro nedostatek vhodných pracovních příležitostí nemá po pracovním úrazu žádný příjem, se na tomto účelu poskytování náhrady za ztrátu na výdělkem nic nemůže změnit, neboť jinak by zaměstnanci byla odškodňována újma, k jejíž úhradě náhrada za ztrátu na výdělkem nemůže sloužit; hmotné zabezpečení osob, které se ocitly bez práce, upravují zvláštní předpisy (srov. § 12 a násl. zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů).“), nebo sp. zn. 21 Cdo 3003/2005 ze dne 8. února 2007 („Vzhledem k tomu, že smyslem a účelem náhrady za ztrátu na výdělkem po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity nebo částečné invalidity je - jak uvedeno výše - odškodnění snížení (omezení) nebo ztráty pracovní způsobilosti poškozeného zaměstnance a jeho neschopnosti dosahovat pro následky nemoci z povolání stejný výdělek jako před poškozením a že přitom zaměstnavatel není povinen hradit zaměstnanci ztrátu na výdělkem do výše částky, kterou si bez vážných důvodů opomenul vydělat (srov. § 195 odst. 3 větu druhou zákoníku práce), je třeba se zabývat i otázkou, zda v případě, že zaměstnanec po zjištění nemoci z povolání nemůže nastoupit jiné zaměstnání, které by bylo pro něj vhodné z hlediska jeho schopností, kvalifikace a zdravotního stavu, jen pro nedostatek pracovních příležitostí, není tato situace (třeba jen zčásti) zaviněna také tím, že se zaměstnanec odmítl podrobit vhodné rekvalifikaci. Jde totiž o to, aby zaměstnanci poškozenému na zdraví nemocí z povolání byla odškodněna (nahrazena) jen taková ztráta na výdělkem, která je

způsobena snížením jeho pracovní způsobilosti, a tak jej odlišuje od ostatních zaměstnanců, kteří se uplatňují na trhu práce.“)

Pokud osoba poškozená služebním úrazem po propuštění ze služebního poměru dosahuje na novém pracovišti v důsledku služebního úrazu nižšího výdělku, má nárok na kompenzaci podle ustanovení § 118 zákona o vojácích z povolání. Jedinou podmínkou je zachování příčinné souvislosti mezi služebním úrazem, resp. v jeho důsledku vzniklými zdravotními potížemi, které neumožňují vykonávat stejně honorovanou práci a ztrátou na výděлку. Musí být prokázána jak aktuální a trvalá příčinná souvislost se služebním úrazem, tak aktuální výše vznikající ztráty s ohledem na současný příjem poškozeného v období, za které žádá náhradu podle ustanovení § 118 zákona o vojácích z povolání. V opačném případě by nemohl být naplněn smysl ustanovení § 118 zákona o vojácích z povolání, jak byl podrobně vyložen výše. Tento výklad je v souladu s právními předpisy i soudní judikaturou viz např. usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25 Cdo 917/2015: „Náhradou za ztrátu na výděлку je vždy odškodňován konkrétní výdělek, který v příčinné souvislosti se škodnou událostí prokazatelně ušel, ...“

Je třeba ale zdůraznit, že v případě odvolatele ztráta na služebním platu nevzniká v důsledku snížené pracovní schopnosti následkem služebního úrazu, ale v důsledku toho, že se odvolatel rozhodl studovat formou prezenčního studia, které je mj. překážkou pro evidenci na úřadu práce (ve smyslu ust. § 25 odst. 1 písm. r) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti).

Je zcela zřejmé, že při výkonu prezenční formy studia na jazykové škole by odvolatel zároveň nemohl vykonávat službu vojáka z povolání a pobírat tedy služební plat, tudíž náhrada pro tuto dobu studia na vysoké škole nemůže odvolateli náležet. Služební orgán I. stupně tedy správně za období od 1. prosince 2023 do 31. prosince 2023 náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby odvolateli nepřiznal.

Odvolatel nedoložil služebnímu orgánu I. stupně ve svém tvrzení žádost o zajištění rekvalifikačního kurzu výuky anglického jazyka na místně příslušné pobočce krajského Úřadu práce. Odvolatel dále nedoložil dohodu mezi Úřadem práce a zaměstnancem nebo zájemcem o zaměstnání. Dle ust. § 109 odst. 1) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, se rekvalifikace uskutečňuje na základě dohody mezi Úřadem práce a uchazečem o zaměstnání nebo zájemcem o zaměstnání, vyžaduje-li to jejich uplatnění na trhu práce.

Odvolací služební orgán na základě výše uvedeného nenabyl důvodných pochybností o zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí, a rozhodnul proto tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí se podle § 91 odst. 1 správního řádu nelze dále odvolat.

V Praze dne 26. června 2024

Mgr. František Šulc

1. náměstek ministryně obrany
podepsáno elektronicky